

Tuhaayakhaq

Nuutaanguqtirutiit aulaniaqtun talvani Nunallaani Igluliqiyikkut Akiliktutikhainut

IQALUIT, Nunavut (Upluqtuhirvia 24, 2013mi) – Nunavut Kavamankut tuhaqtitivaktun nuutaanguqtirutingnik ublumi. Nunavutim Nunalaani Igluliqiyikkut Akiliktutikhainut taima nakuutjutikhaqnik aulaniaqtun inuuyunut Nunavunmi ikayuutiginiaqtuqlu Nunavut Kavamangit Ilingayunut hanaqitjutikhaq.

“Talvuuna aipangani ukium Nunavut Ilingayunut Katimaqyuarutaatigut, Kavamavut uqagiikhimayut, iniqtingnani upautiumayaqut mapiraanganituni, nuutaanguqtitiumayaat Nunalaani Igluliqiyikkut Akiliktutikhainut taima ikikliyuumiqtitiyaangat ayungnautiit havagiangat ikayugiangatlu hivunikhangit ilingayunik ikikliyuumiqtitiyaangat,” uqallaktuq Nangariyauyuq Peter Taptuna, Ministauyuq Pivalliyuliqiyikkut Ingilrayuliqiyitkullu, Ministauplunilu Munaqtiuyuq Nunavunmi Igluliqiyiryuakkut, “Quviahuktumik tuhaqtitiumayunga ublumi, allanguktitirutiit aulaniaqtun talvunga Nunalaani Igluliqiyikkut Akiliktutikhainut taima aulatitinaqtun ukuninga hanaqitjutikhat taimalu angikliyuumiqtitiyaangat nanminigitjutikhaqnik inuuhirittiarutikhaqniklu tamainut Nunavunmiunut.”

Allanguqtigutiit talvunga Nunalaani Igluliqiyikkut Akiliktutikhainut aulatitihimayut talvuuna nunalaani katimaqataqhugit nunalaanimiutat ihumagiyamingnik talvuunalu Ilingayunut Ikikliyuumiqtitinikkut Katimayuarutaatigut, taima ilaqtigiikhugit Nunavut Kavamangit Nunavut Tunngavikkutlu. Hamauyut ilangit nakuutjutikhangit nutaanguktirniaqtun ukiakhaliqan taima hanaqitjutikhaq aulatittauligumi (takulugit naunairutikhat ilauniaqtunlu allanguqtigutikhat ilitugitjutikhaqnii):

- Akiliktutikhat ihivriuqtaufaaqniaqtuq talvuuna maniliuknikkut tapkuninga atiqtikhimayuq igluqaqtunut;
- Nuutanguniaqtuqlu katitiqtuinir akiliktautjutikhaat talvuuna kiklitjutikhatigut qullirutiit aatjikiivyaktuq talvuuna Kanamat Taaksiliqinikkut;
- Ikitqianiaqtuq akiliktuitjutikhat malikhautiqaqniaqtuq talvuuna Nunavutim ikitqianut maniliurutikkut;
- Iningnikhaat akiliktuiniaqtun ilanganin maniliukhimayainik talvuuna avatqutjutikkut nunalaani Naunaituq Pitjutigitjutihatigut Maniliukhimaqnikkut. Aulahimaaqtuq hadja, Iningnikhaat avaqtiqhimayaat CNIT-ngit ihivriutauhimayut akiliktutikhainut tamaat maniliukhimayaanut;
- Kiklitjutikhangit akiliktuitjutikhangit iglumun ihivriuqtauniaqtun taima atuhimaaquplugit akiliktuiyut avaquhimayut CNIT-ngit nuuvaliaquplugit Nunalaaniitunik Igluqaqtunik.

“Ukuat allanguktirutikhat katitiqtuinikkut akiliktitjutihatigut ihuaginiaqtun igluqaqtunut titiqiqiyunutlu talvuuna Nunalaani Igluliqiyikkutnut taima havatjagingniaqtun Nunalaani Igluliqiyikkutnun,” uqallaktuq Minista Taptuna. Taima naitun hivunikhangit ukuat allanguktigutikhat ikikliyumiqniaqtun manikhaqnik talvuuna Nunavut Kavamanut. Kihiani, taima igluqaqtun ikayuutiniaqtun talvuuna ilingaiyaiyaangat taimalu hivumuugiangat havaagumayamingnut taima aulatitiniaqtuq pivalliatjutikhaqnik nunalaani taimalu ikikliyumiqiangat inuuhirluknikkut ayungnautigiinaqtainik.”

Hanaqitjutikhat talvuuna Iglunut Akiliktitjutikhatigut taima allangulimaituq:

- Piyaangat Nunalaani Igluliqiyiikutni Igluqagiangatlu Nunalaani Igluliqiyikkut maniktaqvikhanganik aulaniaqtun talvuuna naunaikutingnit Katitiqhimayut Maniliukhimayut talvanga Kanatami Maniliuliqiyiryuanganit (Canada Revenue Agency) naunairutingnik taima uuktuqtun nallaugumik talvuuna Naunaituq Pitjutigitjutihatigut Maniliukhimaaqnikkut. (CNIT)
- Ikitqiak akiliktitiginiaqtaaq aulaniaqtuq taima siksti tallamik tatqikhiutmi atauhiqmik.
- Akiliktauuyukhat aulaniaqtun talvuuna inugiaktuqaqtunik iglumi, Akitutikhatlu Inuuhimaagiangat Maniktaqvikhagnik (COLA) Iglutlu Qanuritmangit aulaniaqtun.
- Taima Nunalaani Igluliqiyiikkutni igluqaqtun nallaumakpan havaatigut taimaluuniit manikhanga angikliyimirumi, akiliktakhangit angikliyumilimaituq Apitilirkvitinani ukium hivungani;
- Ikayuutigiyaangat havainaqtun qakunguraangat ukiumi tapkunungalu ayunganautiqaliktunut havaangigumik, tamna Akiliktukhangit Qullirutikhaa ikikliyumiqtigiaqqaqtun akikhaangit igluagiyaat;
- Tapkuat maniliukhimaaqtun ilihaqtun inuitlu ilihaqhimaaqtun talvuuna havaagumiyamingnik, allatlu ilihaqhimaaqtun ilaulimaitun akiliktuihimaaqtunut iglugiyamingnut.

“Taima ihuaqtumik ayungnatumik aulatitiniaqtugut nuutaanut akiliktitkhatigut qullirutaingit, taima ayungnautivalaaqnatumik ihumaalutiqaqtunut talvuuna, taima atulluanginaqlugu aulayut akiliktuinginaqtun aulatjutikhat,” uqallaktuq Alain Barriault, Angiyuqaak CEO-lu talvani Nunavunmi Igluliqiyiryuakkutni. “Taima piyaangat ihuaqtumik ikaaknikhaqnik akiliktuinginaqtunik, nuutaanguqtitiyaangatlu akiliktitjutikhaq igluqatnuq qaritauyaqmiitukhaq, taimalu ihuaqtumik ilihaiyaangat Nunalaaniitunut Igluliqiyikkut Nunavunmi Igluliqiyiryuakkutlu havaktiit, ukuat allanguqtirutiit aulaniaqtun talvuuna ukiakhaliqan 2013mi.”

###

Naunaiqyumirumaguvit, hivayaqlugu:

Patsy Kuksuk,
Tuglia Angiyuqaaq, Aulatitihimaaqtuni
Nunavunmi Igluliqiyiryuakkut
Hivayauta: 867-857-3001
Qairtauyakkut: pkufsuk@gov.nu.ca

NUNAVUNMI IGLULIQIYIT IGLUITA AKIKHAINNUT- 2013

KANGIGHITJUTA

INUIT IGLUKHANGINNUT ATUQTAGHAT

Nunavunmi Igluliqiyikkut Inuit Iglukhanginnut Atuqtaghat manikhaktainut akikhait naunairutiit manikhauhit atughugit akiliruminaktainutlu. Manikhaktainut ihuaghakhimayuq atuqtaghaliughimayuqlu, igluqaqtiaullayut Inuit Iglukhanginnut ihuakhaktauvaktuq manikhaktautainnit nunallaani (Core Need Income Threshold) (CNIT).

Inuit Iglukhanginnut Atuqtaghat ihuaghaktauhimayuq Inuit Iglukhanginnut Akikhainnut naunairutiit ikayuutaughak inuit iglukhainnut akikhainnut ihuaktumik akittuqjuangnaittumik.

QANUQTUT ALLANGULIQQAT ?

Ihuangningit Allangutikhainnut Inuit Iglukhanginnut Akikhainnut Naunairutiit:

Nuttaat Inuit Iglukhanginnut Akikhainnut Naunairutiit naunaiyautiqaqniaktut hivulliik malrungnik manikhakpaktut hapkuat atuqlugit manikhanut naunaiyautikhat:

- Mokinighak Akikhainnut \$60.00 tatqighiunmi manikhakpaktut imatut \$22,000 (aktilangata);
- -20%-mik ukiungani manikhakpaktut \$22,000-mit \$40,000-mut;
- 25% -mik ukiungani manikhakpaktut \$40,000-mit \$80,000-mut;
- 30% -mik ukiungani manikhakpaktut \$80,000-mit \$97,200-mut unalu
- Avatqumakpat \$97,200 -anginikhangnik Akikhainnut.
-

QANUQTUT TURANGAVA HAMNA UVAMNUT?

Allatqit inungnut. Amihut igluqaqtut akikhainnut akighiyumirniaktut mokinighangnut igluqaqtunut akikhainnut ihagiahuitkutait uvaluuniit ikitqiayayut igluqaqtut manikhangit atuqtauniarmata naunaiyautit akikhainnut. Anginikhat manikhaktaktut akikhainnut akitturyumiaktut akilikutait.

AHIAGULLU ALLANGUKTUQAQNIAQQAT?

Hapkuat 8-nguyut ihuaghaktauyut Inuit Iglukhanginnut Akikhainnut Naunairutiit angiktauhimayut:

Mokinighangnut Akikhainnut Ihagiahuitkutikhait Naunaiktautit Mikinighamik Manikhaktaktunut

Mokinighat Akikhainnut Ihagiahuitkutikhait naunaiktauyut Taxiyautit ungavaktautinagit manikhat atauhirmi 40 ikangnit/havainikmi havaktup mokinighamik akiliuhiaiktut. Una tadja atuqtauyuq ukiumi mikihikhat akiliuhiaiktut imatut aktigiyuq \$22,000/ukiumi, angigliyumiyuq ihagiahuitkutikhait umanga \$15,000 atauhirmi ukiumi.

Anginighat Akikhainnut Aglilarutit Umanga Manikhat Aglilarutainit

Akikhainnut aglilarutit umanga manikhat aglilarutainit imatut aktiginiaktuq 25%-mik nutaat akikhainnut ihuaghiautaita ukiungani uvunga aklaat akikhainnut ihivriurutat tikitpatjuk.

Innait avatqumayut CNIT

Innait akiliktauniaktut iglumik akikhainnut ilanganik manikhaktaita avatqullugu nunalaani ihariahuitkutata (Core Need Income Threshold) (CNIT). Tadja, Innait avatqumayut CNIT ahuaghaktauvaktut akikhainnut tamaat manikhanginit.

NUNAVUNMI IGLULIQIYIT IGLUITA AKIKHAINNUT- 2013

Atuqtauhia Naunaiyauta CNIT atuqtakhat Inuit Iglukhanginnut

Nutautqiay una nunallaani (Core Need Income Thresholds) CNIT naunaiktat CMHC-kut atuqtakhat hanaqitjutikhat pillayughanut Inuit Iglukhanginnut atuqtakhat.

Amigaigymitjutit ukiuqaqtunut atuqtakhat Naunaiyautikhat Maniliuktainut havanginit

Ukiungita naunaiyautikhat maniliuktainut havanginit allangungniaktuq 15-mit 19-nik ukiuqaqtumut igluqaqtut sainitlayut igluqaqtut angigutaatnik maniliuktainut havanginit naunaiyautikhat.

Atuqtakhat Kanatami Taaksiliqinik (CRA) Naunaiyautikhanut Atuqtauyut

CRA 'Naunaiyautikhanut Atuqtauyut' tunihimayait igluqaqtut atuqtauniaktut kangighinakhitijughat naunaiyautikhat maniliuktainut havanginit atuqtakhanut. Tadja maligaq atuqtauyuq nappait tuyutauyut CRA-mit NHC Atanguyaqarvianut atuqtauvaktut. Nutaak Akikhainnut naunairutiit tutqumaniaktait Ilihaqtunut Piiqtauvaktut.

Inulramirnut Piiqtauvaktut,

Inulramirnut Piiqtauvaktut, atuqtauyaghaiktuq una turanganinmat igluqaqluaktunut. Tadja Inulramirnutukiuqaqtunut 19-mit-25-mut ihuaktauhimaliqtuq maniliuktat \$5,800/ukiumi iglumut akikhainnut ihivriurutikhanut..

Anginikhaq Iglumut Akikhainnut

Anginikhaq akikhainnut ihivriuktauyughat ikayuutauyangani inungnut igluqaqtut uvuna CNIT nanminiqangnahuaquplugit inmikkut Igluliqiyikkunit akiliqtuiginnakhimaitumik Inuit Iglukhanginnut.

HUNAUVAT AULLALIMAITUT?

Key aspects of Inuit Iglukhanginnut Atuqtakhat imalu Akikhainnut naunairutiit atuqtauhimarniaktut:

- -Mikinighak Akikhainnut \$60.00 tatqighiunmi
- Akikhainnut piiqtauyut inugiakpallaktunut, Akikhainnut piiqtauyut inugiakpallaktunut, Upluk Tamaat Atuqtanut Akiliqtutu (Cost of Living Allowances) (COLA) unalu Iglup Qanuritjutatanut naunaiyautauniaktuq;
- Inuit Iglukhanginnutiglumiuyut havaqalikpata imaluuniit akiliuhiangit angigliyumiqqata, iglumut akikhainnut angiliyumilimaittuq Apitilirvia 1 aiparuqqat kihiani;
- Ikayuqtauyangini havaqffukpaktut igluqaqtut havangikpata, una Akikhainnut naunairutiit ihuakhaktauginnariaqaqtut mighilaklugu iglumut akikhainnut akilkiktakhat;
- Maniliurutait ilihaqtut inullaatlu havaghanut ilihaktut havakhanut ilihariakhimayunut, allanutlu ilihariaqhmayut ilitpaalirumayut uuktuqtitalimaitut iglumut Akikhainnut naunairutiit.

HUNAUVAT ANGINIGHAUYUKHAT TAMAINIT ALLANGUTINIT?

- Malruuk allanguqtukhak uvunga Akikhainnut naunairutiit atuqtauyukhak igluqaqluaktunut nutaak maniliurutaanut ihuaghautauyukhaq iglumut akikhainnut naunayautikhanginut. Ikayuhiarutiainutlu mikhilaktunut, una allangutiniarunakhiuyuk akilkiktutainut angilitjutiluni GN-kunut imatut \$2.4 million maniliulimaitut hivullirmi ukiumi.

NUNAVUNMI IGLULIQIYIT IGLUITA AKIKHAINNUT- 2013

Kihimik, igluqaqtut katikhuipkaklugit piyangaiyautikhanik havamingnutlu ayuikyumityutighainik maniktutinaktumik nunainut iligairutikhanik. Una havaqarumatjutikhat-ukturumatjutikhat.

Hivituyumut havaqaqnahuarutikhangit ilauyangini, ikayuuhiakhaknahuanginaitumik GN-kunit atuqtakhat, maniyautauvallangnaitumik GN-kunut, maniliurahuakpariangini immikkut inuuhirrnaktumiklu.

- Iglumut akikhainnun Ihuakhaktauhimayut Maniliuktainut (Rent Geared to Income RGI) Inuit Iglukhanginnut amigaitilangit imatut 5% Kanatami igluutaitigut. Nunavunmi 51%-nguyuq unalu igluqaqtut 60%-nguyut inuqanqnitrit imatut 58% -nguyut akilikhiyughat \$60 -mik mikitqiyanikluuniit iglumingni maniliurutainit

Nutaanguktauyunit Iglumut Akikhainnun Naunaiyautit, the percentage of tenants at minimum rent (\$60) will increase to 76%. Amigaitqiayayut igluqaqtut akilikhivaktut angitqiyanik uuma mikinikhap akikhainnun akilikhiyut mikhiyumiwyakniaktuq iglumut akiliktuqtaghat tatqighiunmi akikhainnun.

Tadja NHC-kut 5,000+ Inuit Iglukhanginnut igluutait, imakavvuk 69-nguyut igluqaqtut iglup akikhainnun naunaiyautinik angitqiyanik \$1,500 / imakavvuk month and only 39 -nguyut igluqaqtut atautimut maniliukpaktut angitqiyanik \$120,000 atauhirmi ukiumi.

- Una taimaktaukpat iglumut akikhainnun naunaiyautit igluqatigiktunut havakhimakpakpata, GN-kunit ikayuhiakpaktut ikikliyumiaktugaluaktut.
Ikayuhiakpaktut, inulramik tuniyauvaktuq imatut \$344-mit \$409-mut/tatqighiunmi niqihitikhamik imatutlu \$50-mik aannurakhitikhamik.

Imatut amigaitiyut 500-nguyut inuit, uvaluuniit imatut 2.5%-nguyut Inuit Igluqaqtut ikayuhiakpaktugaluat ikayuhiahungnairumik una mikhiyumiutaувактуq iglumut akikhainnun naunaiyautit. NHC -kunit 20,000-nguyut Inuit Iglukhanginnut igluqaqtut.

QAKUGU ALLANGUTAIT ATUQTAULIRNIAQQAT?

Ihuaktumik aullaktiringini ukunga nutaat iglumut akikhainnun naunaiyautit atuqtauliriangata, hapkuat allangutait atuqtauliktughat ukiahqatumi 2013-mi uvani itqanaiyautani ukiunganut iglumut akikhainnun naunaiyautit nalliuviata.

Imatut hamna ihuaktukhauyuq hapkutiguna:

1. Ilitturipkaiyagini igluqaqtunik,
2. nutanngukiutikhangit Akikhainnun naunairutiit qaritauyanut atuqttaghat, imalu
3. ayuighautittiariangini Nunani Igluliqiyikkuni Havakvit unalu NHC-kut Aviktuqhimiayuni havaktit.